

זמני השבת (ת"א):

כניסת השבת: 16:28

יציאת השבת: 17:26

ג' חשון תשע"ז

גיליון מס' 290

שאל אביך ויגדך

שאלות ותשובות על הפרשה

עונג שבת

מה יכול להיות מרשים יותר מהמבול שאירע בימי נח? הרי זה היה מופת אדיר. אך למעשה, גם בדורות ההם היו אנשים שהמבול לא גרם לכל שינוי באורחותיהם. עד מהרה הם מצאו לכך הסבר "מדעי": "אמרו, אחת לאלף ותרנ"ו שנים הרקיע מתמוטט, כשם שעשה בימי המבול, בואו ונעשה לו סמוכות" (רש"י). הם הבינו שהמבול בא לעולם כעבור 1656 שנה מעת יצירתו, והסיקו שזהו פגע של הטבע, שיבוא בשנית כעבור תקופה זו. זוהי דוגמה אחת, המלמדת מה מסוכן עלול להיות עולם הטבע ללא אמונה. אמנם עולמנו בנוי על פי חוקי טבע מוצקים וקבועים, אך מערכת הבריאה נקראת בשם "עולם", באשר מתכונתה בנויה על "העלם". הכול נראה ברור ושקוף, אך למעשה, העולם מסתיר את הכוח האלוקי המפעיל אותו. דווקא החוקיות שבטבע עשויה להנחות את המתבוננים בה להכרת הבורא. חילופי העתים מביאים להכרת הטוב כלפי הבורא. הקב"ה, ברוב חסדיו, משנה עתים ומחליף את הזמנים, ואנו מקבלים הזדמנות להתחדש באהבת בורא.

המאמין יודע שיכולה להיות לו השפעה על כל מערכות הטבע. קיום המצוות עשוי להצליח את דרכו, הוא נזר הבריאה, שכולה מכוונת ע"פ מעשיו. בכוח תפילותיו, ייעתר הקב"ה ויתן טל ומטר לברכה על פני האדמה. הגשמים- מגבורותיו של הקב"ה הם ולכן, ברכת "גבורות" מסודרת לפי שבחו של ה' על גבורותיו ומתחיל בהזכרת גשמים כי ע"י הגשמים באים חיים לעולם. "יפתח ה' לך את אוצרו הטוב את השמים, לתת מטר ארצך בעתו" כיון שאוצר זה נפתח, נפתחים גם החסדים והרחמים, כי כולם גנוזים בשעת ירידת הגשמים, עת רצון היא לישראל. ערכים

1. **אדם אומרים בפניו וכולו שלא בפניו? (ז', א' רש"י)**
שה' אמר על נח שהוא איש צדיק תמים, אך כשהוא דיבר עם נח הוא אמר "כי אותך ראיתי צדיק", ולא אמר תמים.

8. **מניין למדנו שה' חס על כבודו של הצדיק? (ז', ד' רש"י)**
ה' אמר לנח "כי לימים עוד שבעה", ה' עיכב את המבול בשבעה ימים כיוון שמתושלח הצדיק נפטר ואלו שבעת ימי אבלו ולכך נתעכבה הפורענות.

9. **בן כמה היה נח כשירד המבול? (ז', ו')**
נח היה בן שש מאות שנה.

10. **מהיכן למדנו שנח היה מקטני אמונה? (ז', ז' רש"י)**

שבתחילה נח לא נכנס לתיבה מפני שהיה מאמין ולא מאמין שיבוא המבול עד שבאו המים ודחקו אותו לתיבה, שנאמר: "ויבא נח... מפני מי המבול".

11. **מתי התחיל המבול? (ז', י"א רש"י)**

בחודש השני בשבעה עשר יום לחודש. ר' אליעזר אומר י"ז חשון (החודש השני לפי מניין החודשים)

12. **"ויהי הגשם על הארץ" ואח"כ נאמר "ויהי המבול..." הכיצד? (ז', י"ב רש"י)**

שבתחילה ה' הוריד ברחמים, שאם יחזרו בתשובה הם יהיו גשמי ברכה, אך כשלא חזרו בתשובה המים היו למבול.

13. **"ויסגור ה' בעדו" מדוע הוצרך ה' להגן על נח לאחר כניסתו לתיבה? (ז', ט"ז רש"י)**

ה' הגן עליו מפני בני הדור שאמרו שכאשר נח יכנס לתיבה הם ישברו

1. **כיצד דורשים רבותינו את צדקותו של נח? (ו', ט' רש"י)**
נאמר על נח "איש צדיק... בדורותיו", יש הדורשים זאת לשבח שאילו היה בדור של צדיקים היה צדיק יותר, ויש הדורשים זאת לגנאי שבדורו היה צדיק, אך אילו הוא היה בדורו של אברהם הוא לא היה נחשב לכלום.

2. **מי הם בניו של נח? (ו', י')**
שלושת בני נח הם שם, חם ויפת.

3. **מה היה חטאם של בני דורו של נח? (ו', י"א)**

"ותמלא הארץ חמס" - גזלו זה את זה, ולא נחתם גזר דינם אלא על הגזל.

4. **מדוע ציווה ה' את נח לטרוח ולבנות תיבה, הרי הוא יכול להצילו בדרכים אחרות? (ו', י"ד רש"י)**

כדי שבני דורו יראוהו בונה תיבה ועוסק בה 120 שנה וישאלוהו מה הוא עושה, והוא יאמר להם שה' עתיד להביא מבול לעולם, אולי הם ישובו בתשובה.

5. **בתיבת משה נאמר שציפו אותה בזפת רק מבחוץ, ואילו בתיבת נח זיפתו אותה מבפנים ומבחוץ, מדוע? (ו', י"ד רש"י)**
כיוון שתיבת משה היתה על היאור ששם המים לא זרמו בחוזקה, מספיק היה בזפת מבחוץ כדי שהצדיק לא יריח ריח רע של זפת. אך בתיבת נח מפני חוזק מי המבול הוצרכה זפת מבית ומבחוץ.

6. **מהו "צהר" שעשה נח לתיבה? (ו', ט"ז רש"י)**

יש אומרים שזהו חלון ויש אומרים שזו אבן טובה שהאירה להם.

7. **מניין למדנו מקצת שבחו של**

ערך המשפחה

הבוקר נתקלתי בלי כוונה באדם זר כשחלף לידי ברחוב.

"אוי, סליחה אדוני" הייתה תגובתי. הוא השיב: "אנא סלחי לי גברתי, לא ראיתי אותך".

היינו מנומסים מאד, הזר ואני, נפרדנו לשלום וכל אחד מאיתנו המשיך בדרכו. מאוחר יותר באותו היום, בזמן בישול ארוחת הערב, בני הצעיר נעמד לצדי בשקט ובלי מילה.

כשפניתי לאחור להוציא משהו מהמקרר, כמעט והפלתי אותו.

"זוז, אתה מפריע", אמרתי בזעף. הוא הלך משם עם לב קטן ושבור. לא הבנתי באיזו חומרה דיברתי.

כשנכנסתי למיטתי באותו ערב, התקשתי להרדם. בעודי שוכבת ערה במיטה, קול שליו בא אלי ואמר: "היום, תוך כדי התמודדות עם זר מוחלט, השתמשת באדיבות בסיסית. אבל לבוך שאת

אוהבת, דיברת בזלזול. אם תסתכלי על רצפת המטבח, תמצאי שם כמה פרחים ליד הדלת. אלה הפרחים שבוך הביא לך. הוא קטף אותם

בעצמו במיוחד עבורך: ורוד, צהוב וכחול. הוא עמד שם בשקט כדי לא לקלקל לך את ההפתעה וחיכה שתסיימי והוא יתן לך אותם במתנה. את אפילו לא ראית את הדמעות שהציפו את עיניו הקטנות".

עצב הציף אותי, והדמעות החלו לשטוף את לחיי. קמתי ממיטתי והלכתי למטבח, ראיתי את הפרחים שהיו על הרצפה ואספתי אותם.

נכנסתי בשקט לחדרו של בני וכרעתי ליד מיטתו, "התעורר, ילד קטן שלי, התעורר" אמרתי, "האם אלה הפרחים שבחרת בשבילי?"

ילדי פקח את עיניו, חייך ואמר: "מצאתי אותם, סמוך לעץ. לקחתי אותם כי הם יפים כמוך. ידעתי שתאהבי אותם, במיוחד את הכחול".

אמרתי בדמעות: "בני, אני מצטערת על הדרך שהתנהגתי היום, לא הייתי צריכה לצעוק עליך".

תשובתו הייתה: "אני אוהב אותך אמא, בכל מקרה".

השבתי לו: "בני, גם אני אוהבת אותך, ואני אוהבת את הפרחים, במיוחד את הכחול". חיבקתי אותו כמו שלא חיבקתי אותו מימיו והוא נרדם כך בידי עם חיוך בפניו...

את התיבה ויהרגוהו, לכן ה' הקיף את התיבה בדובים ואריות שהיו הורגים אותם.

14. **כיצד ידע נח מתי אפשר לצאת מן התיבה? (ח', י"ב)**

הוא שלח את היונה בפעם הראשונה אך לא מצאה מנוח לכף רגלה ושבא אליו, אחרי שבעה ימים שלח אותה שוב והיא חזרה עם עליה זית בפיה, ואחרי שבעה ימים נוספים לא שבה אליו ואז הבין שיבשה הארץ.

15. **מתי יבשה הארץ ונח יכל לצאת מהתיבה? (ח', י"ד)**

בכ"ז חשוון, כשנה לאחר רדת המבול.

16. **מהי הברית שכרת ה' עם נח ובניו לאחר המבול? (ט', י"א)**

שלא יביא עוד מבול לשחת את הארץ והסימן לכך הוא הקשת בענן שה' הראה לו, ולכן אנו מברכים "זוכר הברית" כשרואים

את הקשת בשמים.
17. **מסופר על נח שנטע כרם כשיצא מן התיבה, מניין היו לו זמורות? (ט', כ רש"י)**
כשנח נכנס לתיבה הכניס עימו זמורות גפנים וייחורי תאנים.

18. **כמה שנים חי נח? (ט', כ"ט)**

תשע מאות וחמישים שנה, הוא חי 350 שנה אחרי המבול.

19. **מה היה חטאם של דור הפלגה? (י"א, ד')**

הם בנו מגדל גבוה וראשו מגיע השמימה כדי להלחם כביכול בה' שלא יביא עליהם עוד מכה.

20. **מניין למדים ש"גדול השלום ושנואה המחלוקת"? (י"א, ט' רש"י)**

שעונש דור המבול היה קשה יותר מפני שהיו גזלנים והיתה מריבה ביניהם, אך דור הפלגה שנהגו אהבה ורעות זה בזה שנאמר: "שפה אחת ודברים אחדים" עונשם היה קל יותר.

חלימוד בעלון מוקדש

להצלחת מעין פנינה בת טליה אריאלה

לרפואה שלמה והצלחה במעשי ידיו יעקב אהוד בן יהודית

לעילוי נשמת סלים בן חביבה

לקבלת העלון כל יום רביעי באימייל ניתן לפנות ל: ShealAvicha@gmail.com

לארכיון העלונים: www.pirsuma.com/shal_avicha

שמעון הצדיק היה משיירי אנשי כנסת הגדולה. הוא אמר: "על שלשה דברים העולם עומד: על התורה ועל העבודה ועל גמילות חסדים" (אבות א', ב')

העולם עומד על גמילות חסדים, הבית שלך הוא מפעל של חסד, ברגע אחד בבית אתה יכול להעמיד עולם שלם...

תן מזמנך, מכוחך לביתך, היכנס לביתך עם חיוך, עם התייחסות למשפחתך, אתה תעשה אותם מאושרים והם יעשו אותך. תעריך את מה שנמצא במחיצתך, אותם לא תוכל להחליף, והם לא יוכלו להחליף אותך...

אם נעזוב מחר את מקום העבודה, יוכלו בקלות להחליף אותנו שם.

אם אתה מנהל גדול, גם לך יש תחליף, גם לנשיא, ראש ממשלה ומלך יש מחליף... למי שאין תחליף זו המשפחה שלנו - הורינו, ילדינו, אחינו.

לעיתים אנו נוטים לשכוח את חשיבות הקשר המשפחתי, נותנים את כוחנו בלימודים, בעבודה, בקריירה, בצבירת עוד הון ועוד יוקרה, בזמן שאנו מזניחים את העיקר - משפחתנו.

סחף החיים מנתב אותנו להשקיע בכל חוץ ממשפחתנו, אנו מוציאים כוחות רבים על האחר ולא משאירים כוחות ואפילו מועטים לביתנו.